

οικοι, περικλεισμένοι μεταξύ τῶν ὁρέων καὶ τῆς θαλάσσης, προστρέζουν ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς θαλάσσια ἐπιτηδεύματα, διὰ νὰ βελτιώσωσι τὸ εἶναι των. Τὰ ταξείδια των εἶναι γενικῶς σύντομα, περιωρισμένα τὸ πλέον εἰς τὴν Μεσόγειον.

Μετ' ἀκριβοῦς οἰκονομίας καὶ λιτότητος διάγοντες, φέρουν τὸ περισπότερον μέρος ἀπὸ τὰ κέρδη αὐτῶν ὅπιστο εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν, αἵτινες, ἐνῷ αὐτοὶ λείπουν, καταγίνονται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κήπων καὶ περιβολίων, ή εἰς τὴν ἀλιείαν. Αἱα τῶν ἡγαμένων τούτων ἀγώνων ἀκμάζει πληθυσμὸς ἀξιόλογος ἐπὶ ἀκάρη πχώρας· καὶ ὀλόκληρος ἡ παραλία, δι' ἐκατοντάδες μιλίων, παρθενίας κατὰ σειρὰν ἀδιάκοπον ώραίας θορυβώδεις καμποπόλεις καὶ χωρία, κατοικούμενα ὑπὸ ἥλαιοῦ, ὑγιεινοῦ, καὶ δραστηρίου γένους ἀνθρώπων.

Περὶ τῶν χωρικῶν τῆς Νοτίου Ἰταλίας καὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν θέλομεν ὀμιλῆσαιν ἀκολούθως.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ.

ΦΑΙΝΕΤΑΙ ἀπὸ τὴν βίβλον τῆς Γενέσεως, διὰ τὰ προϊόντα τῆς γῆς ἐσυγκρότουν τὴν ἀρχαιοτάτην τροφὴν τοῦ ἀνθρώπου· διότι· ἀπὸ τὴν γῆν ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ βλαστήσῃ πᾶν δέιδρον εὐάρεστον εἰς τὴν ὄρασιν, καὶ καλὸν εἰς τὴν γεύσιν· πιθανώτατον δὲ διὰ πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ επιφύγετο μόνον φυτικὴ τροφὴ. Ἡ πρώτη ἔδεια κρεωφαγίας ἐδόθη εἰς τὸν Νῶε καὶ τοὺς νιοὺς αὐτοῦ ἀμέσως ὑστερον ἀπὸ τὸν κατακλυσμόν· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐμαθαν νὰ μαχειρεύωσι τὰ κρέατα διαφοροφότως, ὡς ὀπτὸ, ἐψητὰ, βραστὰ, κτλ.

Βόες, πρόβατα, καὶ κοῖροι, ἥπαν ἡ κυνιωτέρα τροφὴ καὶ τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἰουδαίας καὶ τῶν ἐρχαίων πολεμιστῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁτε ἥθελαν νὰ δείξωσιν ἴδιαιτέραν τινὰ τιμῆν εἰς τὸν προσκαλεσμένον, ἐσφαζαν τὰ τρυφερώτατα καὶ κάλυπτα ξῶά των. Οὗτο ὁ Ἀβραὰμ, ἀφοῦ εδέκθησαν οἱ τρεῖς ἄγγελοι τὴν προσκάλεσιν αὐτοῦ, ‘ἐδραμεν εἰς τὸν βόας, καὶ ἐπῆρε μοσχάριον τρυφερὸν καὶ καλὸν, καὶ ἐδώκεν αὐτὸν εἰς τὸν δοῦλον, καὶ αὐτὸς ἐσπευσε νὰ τὸ ἐτοιμάσῃ· Καὶ δὲ δὲ ὑπέστρεψεν ὁ ἄσωτος μὲν, ἀλλὰ μετανοημένος νίδος, δὲ εὑμενῆς καὶ συγκαταβατικὸς πατήρ του ἐπόσταξε τοὺς δούλους; νὰ φέρωσι τὸν σιτευτὸν μόσχον, καὶ νὰ σφάξωσιν αὐτόν.

Παρατηρήσεως ἄξιον εἶναι, πόσον τὰ συγ-

γράμματα τῶν ἔξωτερικῶν συγγραφέων διασαφηνίζουν τὰς θεοπνεύστους Γραφάς. Οἱ ἥρωες τοῦ Ὄμηρου φιλεύονται ἀλλήλους μὲ αὐτὴν ἐκείνην τὴν τροφὴν, ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὸ νυμφικὸν συμπόσιον, εἰς Ματθαίου πβ'. 4.

Οτε οἱ περιπλανώμενοι εἰς τὴν ἔρημον Ἐβραῖοι ἐβαρύνθησαν τὸ ἐξ οὐρανοῦ μάννα, καὶ ἥρχισαν νὰ παραπονῶνται διὰ κατήντησεν ἀνοστον, ὠρέχθησαν τὰ πράσα, σκόρδα, καὶ κρόμμια τῆς Αἰγύπτου· διεν δύναται τις νὰ συμπεριάνῃ

διὰ ταῦτα ἐσυγκρότον τοπάλαι, ὡς καὶ μεταξύ μας τὴν σήμερον, ἀξιόλογα εἰδη τροφῆς.

Ο ἄρτος ἐλογίζετο ἀρχαιότατα ὑγιεινὸς καὶ θρεπτικὸς, καὶ εἰς δλους σχεδὸν τοὺς τόπους συγκροτεῖ παλαιόθεν τὸ κυριωτέρον μέρος τῆς ἀνθρωπίνου τροφῆς. Αἱ Γραφαὶ συνεχῶς αἰνίτονται τὴν ἀρτοποιίαν· ‘Καὶ ἐτρεξε μὲ σπουδὴν ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς τὴν Σάρδαν, καὶ εἶπε, Σπεῦσε, λάβε τοία μετρα σεμιδάλεως,

ζύνωσε, καὶ κάμε στακτόψωμα.' Ἀπὸ τὸ χωρίον τοῦτο ἥθελέ τις συμπεράνειν, δτὶ ἡ οἰκοδέσποινα ἐφούριξε τὰ ἵδια τῆς ψωμίας. Πότε δὲ εἰσήχθησαν φοῦροι δημόσιοι, εἶναι ὑπόθεσις, περὶ τῆς ὁποίας διαφωνοῦν οἱ πεπαιδευμένοι. Κατέσκευάζετο δὲ ὁ ἄρτος δχι μόνον ἀπὸ σῖτου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κριθῆρ· ὁ ἄγιος Ἰωάννης λέγει (εὐ. 9.) δτὶ ὁ εὐλογητὸς ἡμῶν Κύριος· καὶ οἱ Ἀπόστολοι αὐτοῦ δὲν εἶχαν παρὰ πέντε κριθίνους ἄρτους χ δύο ὄψαρια, μὲ τὰ ὄποια γὰρ θρέψωσι πεντακισχιλίους ἀνθρώπους. Ἡ λέξις τυρὸς (ἐννοοῦσα, εἰς τὸ πρωτότυπον, πηγμένον γάλα) καὶ πολλαὶ φράσεις δηλωτικαὶ τῶν διαφόρων μεθόδων τοῦ μαγευρεύειν, ἀπαντῶνται εἰς τὰς Γραφὰς συνεχῶς.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ἐνταῦθα τὴν φιλοξενίαν τῶν πατριαρχῶν, τῆς ὁποίας μᾶς ἴστορεῖ διάφορα παραδείγματα ἡ Γραφὴ. Πόσον ὡραίαν εἰκόνα τῶν γηγίνων ἥθῶν τῆς ἀρχαιότητος μᾶς παρουσιάζει τὸ δέκατον ὅγδοον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως! 'Καὶ ἐσήκωσεν ὁ Ἀβραὰμ τοὺς ὄφθαλμούς των, καὶ ἵδε· χ ἴδού, τοεῖς ἀνθρες ἐστέκοντο πλησίον του· καὶ καθὼς ἦδεν αὐτοὺς, ἔδραμεν εἰς προϋπάντησιν αὐτῶν ἀπὸ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἐπροσκύνησεν ἕως ἐδάφους.' Αφοῦ δὲ μετὰ πάσης προθυμίας

τοὺς ἡτοίμασεν ἀρμόδιον γεῦμα, 'ἐστάθη πλησίον εἰς αὐτοὺς ὑποκάτω τού δένδρου, καὶ αὐτοὶ ἐφαγαν.'

'Ἡ σπάνις τῶν ξενοδοχείων εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς καθίστανται τοπάλαι, καὶ καθιστάνει ἀκόμη τὴν σήμερον, ἀναγκαιοτέραν τὴν φιλοξενίαν αὐτοῦ παρὰ εἰς τὴν Εὐρώπην, δπου πλεονάζουν πανταχοῦ τοιαῦτα δημόσια καταστήματα. 'Ο ξένος,' λέγει ὁ Ἰωβ, 'δὲν κατέλυεν εἰς τὸν δρόμον, ἀλλ' ἤνοιγα τὰς θύρας με εἰς τὸν ὄδοιπόρον.' Οἱ Ἰνδοὶ φιλοξενοῦν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς των, λέγοντες, 'Τὸ δένδρον ἐξαπλόνει τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἐπάνωθεν καὶ αὐτοῦ τοῦ ξυλούποτου.'

ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ ΓΝΩΜΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ.

· Ο κορυφαῖος τῶν "Ἄγγλων ποιητῶν, Ἰωάννης Μίλτων, ὄμοιογεῖ, δτὶ δὲν ὑπάρχεν ἄσματα, ἀξια νὰ παραβαλθῶσι μὲ τὰ ἄσματα τῆς Σιών· οὔτε λόγοι, ἵσοι μὲ τοὺς τῶν προφητῶν οὔτε πολιτικῇ, ἵση μὲ τὴν ὄποιαν αἱ Γραφαὶ διδάσκεν.

· Ερωτηθεὶς ὁ περινούστατος φιλόσοφος Ἰωάννης Λωκιος, ποια εἶναι ἡ συντομωτάτη καὶ ἀσφαλεστάτη ὄδὸς τοῦ νὰ φθάσῃ τις εἰς ἀληθινὴν ἐπίγνωσιν τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, ἀπεκρίθη,—· 'Ἄς σπουδάζῃ τὰς Ἀγίας Γραφὰς, μάλιστα δὲ τὴν Νέαν Διαθήκην· εἰς αὐτὴν περιέχονται οἱ λόγοι ζωῆς αἰωνίου. Θεός εἶναι ὁ αὐτῷγός της· σωτηρία, τὸ τέλος της· χ ἀλήθεια, ἀμικτος μὲ σφάλμα, τὰ περιεχόμενά της.'

· Εἰς τῶν ἀρίστων φιλολόγων τῆς Ἀγγλίας,* εἰδήμων εἰκοσιοκτώ γλωσσῶν, λέγει,—· 'Ἐπιμελῶς καὶ τακτικῶς ἔξετάσας τὰς Ἀγίας Γραφὰς, εἴμαι γνώμης δτὶ ὁ τόμος οὗτος περιέχει πλειότερον ὑψος, καθαρωτέραν ἥθικήν, ἀξιολογωτέραν ἴστορίαν, καὶ ὡραιοτέραν εὐγλωττίαν, παρ' ὅσην ἐμπορεῖ τις νὰ συνάξῃ ἀπ' ὅλα τὰ λοιπὰ βιβλία, εἰς ὄποιανδήποτε γλωσσαν καὶ ἀν ἐγράφησαν.'

· ΑΝΑΤΡΟΦΗ.—· Η καλὴ ἀνατροφὴ γίνεται καὶ βοηθεῖται πλέον ἀπὸ τὰ καλὰ παγαδείγματα, παρὰ ἀπὸ τὰς νουθετήσεις καὶ διδαχὰς. Τί ὠφελεῖν τὸν νέον αἱ διδαχαὶ, δταν, δπου στρέψῃ τοὺς ὄφθαλμούς, ἄλλο δὲν βλέπῃ παρὰ ἀνομίαν, ἀνθρώπους ἀπανθρώπους καὶ ἀνδραποδώδεις, κολακεύοντας καὶ κολακευομένους, τὸν πλοῦτον τιμωμένον, καὶ τὴν ἀρετὴν καταφρονεύενην, τὴν ἀδικίαν τρυφῶσαν, καὶ τὴν δικαιοσύνην λιμοκτονιζόντην; Πιθανώτατον δτὶ τοιαῦτα παραδείγματα θέλουν τὸν διδάξειν ἐκείνην τοῦ βίου τὴν διαγωγὴν, εἰς τὴν ὄποιαν εὑρίσκει τὰ μέσα νὰ βόσκῃ τὸ κτηνῶδες του σῶμα, καὶ νὰ θεραπεύῃ τῆς κτηνωδεστέρας αὐτοῦ ψυχῆς τὰ πάθη.

—ΚΟΡΑΗΣ.

· Αφοῦ καταπείσῃ μίαν φορὰν τοὺς ἀνθρώπους ἡ ἀπιστία δτὶ μέλλεν ν' ἀ π ο θ ἀ ν ω σ i n ώ σ κ τ ἡ ν η, ταχέως παρακινοῦνται ν ἀ ζ ὁ σ i καὶ ὡς κτήνη.

· Δὲν ἔξεύρω τις εἶναι ὁ χιρόβοτερος, ὁ λέγων, ἡ ὁ ἀκούων συκοφαντίας· καθότι ὁ εἰς κάμνει τὸν ἄλλον. · Εὰν δὲν ἐμπορῶμεν νὰ φράξωμεν τῶν ἄλλων τὰ στόματα, ἀς φράττωμεν τὰ ἰδικά μας αὐτία. · Ο κλεπταποδόχος δὲν εἶναι καλήτερος τοῦ κλέπτου.

* Sir William Jones.